

Advies over het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling 2019

- Dit advies werd voorbereid door de werkgroep strategieën
- Goedgekeurd door de AV van de FRDO via schriftelijke procedure (zie bijlage 1)
- De oorspronkelijke taal van dit advies is het Nederlands

---

1. Context

- [a] De Wet betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling¹ van 1997, herzien in 2010, voorziet om de twee tot drie jaar de publicatie van een federaal rapport duurzame ontwikkeling (*hierna: "het rapport"*). Het is de Taskforce Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau (TFDO) die dit rapport opmaakt. Het gaat de ene keer om een toekomstverkenning, de volgende maal om een stand van zaken en evaluatie. Het rapport 2019, gepubliceerd in juni van dit jaar², is het evaluatieve rapport. Het bouwt verder op het rapport 2017, met name waar het gaat om de toepassing van de SDGs³ in de Belgische situatie.
- [b] Het rapport 2019 bekijkt in een eerste hoofdstuk de vooruitgang die België heeft geboekt naar duurzame ontwikkeling, aan de hand van 51 opvolgingsindicatoren van de SDGs. Het tweede hoofdstuk is een evaluatie van het huidige beleid duurzame ontwikkeling (vooral op federaal niveau) en bevat een aantal aanbevelingen. Het derde hoofdstuk illustreert hoe "bijdragen tot de realisatie van de SDGs" een uitgangspunt kan vormen voor beleidsmaatregelen, aan de hand van twee voorbeelden: de invoering van een CO2-taks en alternatieven voor bedrijfswagens.
- [c] De FRDO stelde dit advies op over een aantal elementen van het federaal rapport 2019 die de raad zelf ook reeds behandeld heeft. Dat andere elementen van het rapport hier niet besproken worden, houdt geen goedkeuring ervan in.

2. Advies over het federaal rapport 2019

- [1] De FRDO gaat in dit advies niet nader in op hoofdstuk 1 van het rapport, het onderzoek naar de vooruitgang van België in het uitvoeren van de SDGs. De selectie van de 51 opvolgingsindicatoren en de meetmethodiek hierbij, zal het onderwerp vormen van een apart seminarie⁴ gezien de raad meent dat een analyse op basis van indicatoren op zich zeer relevant is. De FRDO neemt nota van de besluiten die de auteurs van het rapport eruit trekken, met name dat bij een voortzetting van de huidige trends verschillende doelstellingen niet worden gehaald en nieuwe maatregelen urgent nodig zijn om de duurzaamheidsagenda 2030 te implementeren. De raad vraagt in de toekomst de stakeholders nauwer te betrekken bij de keuze en uitwerking van indicatoren, en ook bij de keuze en uitwerking van gevalstudies (hoofdstuk 3 van het rapport).

---

¹ Zie: [Wet duurzame ontwikkeling](#)

² https://www.plan.be/uploaded/documents/201906250851500.REP_TFDD2019_11924_N.pdf

³ SDGs = Sustainable Development Goals, in 2015 door de Verenigde Naties vastgelegd als onderdeel van de 2030 Agenda for Sustainable Development

⁴ Tijdens dit seminarie kan het net gepubliceerde verslag van de CRB over dit onderwerp aan bod komen:

"Ambitieniveau en opvolgingsindicatoren betreffende de milieugerelateerde SDGs van de VN", zie <https://www.ccecrb.fgov.be/p/nl/686/de-crb-stelt-voor-de-set-opvolgingsindicatoren-van-de-milieugerelateerde-sdg-s-aan-te-vullen>

- [2] Het rapport 2019 pleit voor een versnelling en versterking van het beleid duurzame ontwikkeling op alle niveaus, en bekijkt vooral wat op federaal en interfederaal vlak gerealiseerd werd en wat beter zou kunnen. De FRDO waardeert dat deze oefening een aantal concrete aanbevelingen heeft opgeleverd voor de beleidsniveaus in ons land, en dan vooral voor het federale niveau, om de SDGs daadwerkelijk gestalte te geven. De raad vraagt dat het regeerakkoord van de komende federale regering rekening zou houden met de aanbevelingen in het rapport, en nodigt ook het federale parlement uit om een grondige discussie te wijden aan dit rapport – plenair of in bevoegde kamercommissies, op een transversale manier.
- [3] Het Planbureau beveelt expliciet aan om “de SDG’s te integreren in beleidsteksten zoals regeringsverklaringen en beleidsnota’s”, iets wat de FRDO ook reeds in verschillende adviezen bepleit heeft. Belangrijk hierbij is dat het niet louter om een principiële verklaring gaat, maar dat de SDGs een sturende impact hebben op het *mainstream* beleid. Dit sluit aan bij de conclusies van een studie op vraag van de FRDO over de SDGs in het beleid: *“One way of mainstreaming the SDGs into general policy-making, is integrating them structurally in the leading strategic decisionmaking cycles, documents and processes on all policy levels, such as coalition agreements, policy statements, ministerial policy letters, budget exercises and formal planning and budgeting processes.”*⁵
- [4] Een belangrijk instrument daartoe is de impactanalyse. Het rapport vraagt “De impact van beleid in voorbereiding op alle SDGs te analyseren”, omdat dit cruciaal is om tot een geïntegreerd beleid te komen tijdens de volgende legislatuur. De FRDO had dit eveneens onderstreept in zijn “Boodschap voor de nieuwe federale regering”⁶ waar hij vroeg om *“een globaal instrument dat transparant en grondig een ex ante evaluatie kan maken van de impact van beleidsbeslissingen op verschillende dimensies van duurzame ontwikkeling (de sociale, milieu- en economische), met daarbij de implementatie van de SDGs.”* De bestaande Regelgevingsimpactanalyse (RIA) blijkt niet te beantwoorden aan deze vraag en een veeleer formele procedure te vormen die niet weegt op de besluitvorming, stelt het rapport op basis van onder meer een analyse van het Rekenhof en het Impactanalysecomité. Een grondige evaluatie en bijsturing ervan zijn dan ook noodzakelijk.
- [5] Een ander instrument waarover de regering beschikt om tot een effectief duurzame ontwikkelingsbeleid te komen, is het federaal plan duurzame ontwikkeling. In de visie van de wet duurzame ontwikkeling vormt dit plan de hoeksteen van het duurzame ontwikkelingsbeleid van de regering, en een leidraad voor een transversale toekomstgerichte aanpak die in de diverse beleidsnota’s en programma’s van de administratie vertaald dient te worden. De FRDO heeft in verschillende adviezen betreurd dat de vorige regeringen nagelaten hebben een nieuw federaal plan duurzame ontwikkeling goed te keuren (het laatste plan dateert van 2004-2008).
- [6] De raad vraagt dat het wettelijk kader voor het beleid duurzame ontwikkeling in lijn wordt gebracht met de nieuwe internationale beleidscontext van de SDGs en dat op de manier die het meest efficiënt is en snel tot resultaten kan leiden. Dit alles betekent dat de federale strategie duurzame ontwikkeling wordt aangepast en versterkt in functie van dat nieuwe SDG-kader en dat er een geloofwaardige nationale strategie (zie verder) komt. In die zin opgewaardeerd kan een nieuw federaal plan duurzame ontwikkeling de beste invulling vormen van de nood aan een omvattend beleidsplan dat de implementatie van de SDGs door het federale bestuursniveau garandeert. De aanbeveling van het Planbureau “een nieuw federaal plan voor duurzame ontwikkeling goed te keuren en uit te voeren” is dan ook zeer pertinent. Het rapport vermeldt dat binnen de ICDO⁷ de werkzaamheden zijn opgestart rond een Voorontwerpplan 2020-2025: de wetsherziening van 2014

⁵ Zie “The SDGs as a lever for change in policy practices, maart 2018 : https://www.frdo-cfdd.be/sites/default/files/content/download/files/hiva_sdgs_2018_final_report.pdf

⁶ Zie https://www.frdo-cfdd.be/sites/default/files/content/download/files/2018a11n_0.pdf § 19

⁷ Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling, zie <https://www.duurzameontwikkeling.be/nl/icdo/opdrachten>

schrijft immers voor dat dit ontwerp, na raadpleging van de bevolking, binnen het jaar na de aantreding van de nieuwe regering goedgekeurd dient te worden. De FRDO dringt erop aan dat dit wettelijk kader duurzame ontwikkeling gerespecteerd wordt. De raad vraagt daarnaast ook dat duidelijk omschreven wordt hoe het parlement permanent zal betrokken worden, dat helder aangegeven wordt hoe de stakeholders structureel zullen betrokken worden en wat daarbij de rol zal zijn van de FRDO en dat ten slotte helder aangegeven wordt hoe de opvolging zal gebeuren van de manier waarop de SDGs worden uitgevoerd.

- [7] Naast nieuwe initiatieven op federaal niveau is de samenwerking met andere beleidsniveaus cruciaal om de doelstellingen van duurzame ontwikkeling in ons land te halen. Duurzame ontwikkeling is immers een transversaal domein waarin bevoegdheden op verschillende niveaus verweven zitten. Vandaar het belang van de nationale strategie duurzame ontwikkeling (NSDO) als instrument voor de uitvoering van de 2030 agenda in België. De NSDO die in mei 2017 werd aangenomen, is evenwel een weinig ambitieuze kadertekst waarin te weinig rekening is gehouden met de vraag van negen adviesraden (waaronder de FRDO)⁸ aan de verschillende overheden om de werkzaamheden rond hun respectievelijke strategieën duurzame ontwikkeling (inclusief de klimaatstrategieën) zoveel mogelijk op elkaar afstemmen (methodologie, timing, monitoring, indicatoren...) zodat maximaal efficiënt kan worden gewerkt voor de NSDO, de EU-strategie voor het halen van de 2030 ASD en het VN-proces. Zoals het rapport vermeldt, is sinds de goedkeuring van de kadertekst NSDO het proces van interfederale samenwerking grotendeels stilgevallen. De raad onderschrijft dan ook de aanbeveling van het Planbureau om deze samenwerking nieuw leven in te blazen, in het bijzonder binnen de Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling, die momenteel niet langer functioneert door een politieke blokkering. Concreet houdt dit onder meer in het aantal “samenwerkingswerven” te vergroten, de aangekondigde acties in de kadertekst van de NSDO te realiseren en tweemaal per legislatuur een evaluatierapport te publiceren over deze Nationale Strategie.

Bijlage 1 Stemgerechtigde leden van de algemene vergadering die deelnamen aan de stemming over dit advies

- De voorzitter en 2 ondervoorzitters:
François-Xavier DE DONNEA, Mathias BIENSTMAN, Olivier VAN DER MAREN
- de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
Marie COUTEAUX (BRAL) | Arnaud COLLIGNON (IEW), Olivier BEYS (BBL)
- 2 van de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking:
Thierry KESTELOOT (Oxfam Solidarité), Wiske JULT (11.11.11)
- 2 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
Nilüfer POLAT (CGSLB), François SANA (CSC)

---

⁸ Zie voor deze inbreng het advies “over de kadertekst nationale strategie duurzame ontwikkeling”:
<https://www.frdo-cfdd.be/sites/default/files/content/download/files/2016a07n.pdf>

- de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:

Monica DE JONGHE (VBO) , Ann NACHTERGAELE (UCM/ FEVIA), Françoise VAN TIGGELEN (FEB/ DETIC), Tom VAN DEN BERGHE (FEB/ FEBELFIN), Piet VANDEN ABEELE (UNIZO), Diane SCHOONHOVEN (Boerenbond)

- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties

Flore DE PAUW (Vlaamse Jeugdraad)

Totaal: 17 van de 24 stemgerechtigde leden

Bijlage 2

Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

Voorbereidende werkgroepvergaderingen vonden plaats op 25/09/2019 en 5/12/2019.

Bijlage 3

Deelnemers aan de voorbereiding van dit advies

Voorzitter en ondervoorzitter

- Brent BLEYS (UGent)
- Ilse LOOTS (Uantwerpen)

Stemgerechtigde leden FRDO en hun vertegenwoordigers

- Vanessa BIEBEL (VBO)
- Antoinette BROUYAUX (Associations 21)
- Jacques de GERLACHE (Greenfacts)
- Wiske JULT (11.11.11)
- Billy-Ray MURAILLE (AB-REOC)
- Maggi POPPE (NVR)

Secretariaat FRDO

- Marc DEPOORTERE
- Koen MOERMAN
- Jan MERTENS